

PLB NEPRITARIA REFERENDUMUI DĖL DVIGUBOS PILIETYBĖS

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos pareiškimas dėl planuojamo dvigubos pilietybės referendumo.

PLB Valdyba (PLB) nepritaria LR Vyriausybės sprendimui dėl dvigubos pilietybės referendumo.

2015 m. rugpjūčio 19 d. LR Vyriausybė priėmė sprendimą sutikti su Teisingumo ministerijos siūlymu pritarti grupės Seimo narių iniciatyvai 2016 m. spalio 9 d.

kartu su Seimo rinkimais surengti privalomąjį referendumą dėl Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo.

PLB džiaugiasi, kad LR vyriausybė pripažįsta pilietybės klausimo svarbą ne tik emigravusiems, bet ir jų artimiesiems bei politikams Lietuvoje ir ieško būdų šį klausimą spręsti, tačiau pasiūlytam Vyriausybės sprendimui rengti referendumą nepritaria.

PLB mano, jog konkretus pilietybės išsaugojimo klausimas nėra susijęs su bendruoju dvigubos pilietybės institutu, bet visiškai atitinka Konstitucijos 12-tajame straipsnyje minimus "atskirus atvejus", todėl nesukelia būtinybės keisti Konstituciją referendumo būdu, o gali būti išspręstas papildant pilietybės įstatymą.

Mūsų kaimynai latviai šį klausimą jau išsprendė prieš dvejus metus, dvigubą pilietybę suteikdami buvusiems tremtiniams ir jų palikuonims, šiuo metu gyvenantiems kitose šalyse, taip pat latviams, turintiems NATO, Europos Sąjungos ar Europos laisvosios prekybos sutarčių priklausančių šalių pilietybę. Išimties tvarka Latvijos pilietybę suteikta keliasdešimčiai tūkstančių latvių kilmės asmenų Australijoje, Brazilijoje ir Naujojoje Zelandijoje. Pilietybę gaus ir užsienyje gimę, bet kitos šalies piliečiais pripažinti latvių vaikai, jeigu ją turės bent vienas iš tėvų.

PLB pabrėžia, kad ji pritartų 2016 m. referendumui tik tuo atveju, jei bus įgyvendintos visos trys PLB XV Seimo rezoliucijoje įvardintos sąlygos: 1. pakeistas Referendumo įstatymas, 2. įvestas saugumą užtikrinantis internetinis balsavimas ir 3. pasiektas visų parlamentinių frakcijų susitarimas.

Neįgyvendinus šių sąlygų, referendumas turėtų būti rengiamas ne anksčiau kaip 2019 m. kartu su savivaldybių tarybų arba Prezidento rinkimais.

Nors Vyriausybė ir pritarė Teisingumo ministerijos parengtai naujai formulotei, kuria siūloma papildyti Konstitucijos 12 straipsnio antrąją dalį garantuojant Lietuvos Respublikos piliečiams teisę pagal kilmę išsaugoti Lietuvos pilietybę įgijus kitos valstybės pilietybę, ji puikiai supranta, kad įstatyminės referendumo laimėjimo sąlygos labai griežtos, ir yra būtinas labai aktyvus piliečių dalyvavimas bei vieningas pritarimas.

PLB prašo LR Seimą pakeisti Referendumo įstatymą sudarant galimybes Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimą referendume priimti įprasta įstatymų

priėmimo tvarka, t.y. pritarus daugiau kaip pusei piliečių, dalyvavusių referendume, bet ne mažiau nei 1/3 piliečių, turinčių rinkimų teisę ir įrašytų į rinkėjų sąrašus.

PLB matydama, kaip Seime lėtai svarstomi ir rengiami įstatymų projektai, abejoja, kad įmanoma iki kitų Seimo rinkimų tinkamai pasiruošti referendumui.

PLB sutinka, kad tai būtų gera proga įvesti ir išbandyti internetinį balsavimą kaip papildomą balsavimo priemonę, ypatingai patogią Lietuvos piliečiams užsienyje išreikšti savo valią, o sėkmingas tokios sistemos įdiegimas paneigtų nepagrįstas abejones dėl kibernetinio saugumo.

PLB abejoja, kad dėl išvardytų priežasčių ir laiko stokos tai pavyks, todėl prašo prigimtinių pilietybės teisės klausimą (ir išvykusiesiems po 1990 m. kovo 11 d. bei užsienyje gimusiems jų vaikams) spręsti ne milijonus Lietuvos valstybės biudžetui kainuojančiu ir galbūt neįvyksiančiu referendumu, o taisant įstatymus.

PLB pastebi, kad svarstant 2006 metų pilietybės įstatymą Konstituciniam Teismui nebuvo pristatyta prigimtinių pilietybės teisė ir ji nebuvo svarstyta. Nebuvo svarstytas ir prigimtinių pilietybės savanoriško atsisakymo klausimas. Atsižvelgiant į tai, Konstitucijos kitus straipsnius galbūt būtų galima keisti ne referendumu, bet įstatymais, kuriuos galėtų priimti dar šios kadencijos Seimas.

PLB ragina LR Seimą ir Prezidentę nepritarti Vyriausybės siūlymui rengti referendumą. Tuo būdu bus išvengta ir šiuo metu realios rizikos, susijusios su Rusijos valstybės vykdoma priešiška politika Baltijos valstybių atžvilgiu, ir sutaupytos milžiniškos valstybės biudžeto lėšos.

PLB pasisako ne už neribotą dvigubą pilietybę, bet už prigimtinių pilietybės išsaugojimo teisę.

Esame viena nedaloma tauta, nesvarbu, kur begyventume ir kokią pilietybę turėtume. Jeigu norime mažinti emigraciją, sugrąžinti lietuvius į Lietuvą, kad jie pasijaustų reikalingi Tėvynei, turime jiems suteikti galimybę išsaugoti prigimtine pilietybę. Taip paskatinsime užsienyje gyvenančius lietuvius saugoti ir perduoti kitoms kartoms lietuviybę, pajusti pareigą protėvių žemei ir nenukirsime lietuviškų šaknų išėivijos kartoms visiems laikams.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos vardu

Dalia Henke

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkė

2015 m. rugpjūčio 27 d.